

Lydia en August

‘We schrijven het zoals je ’t hoort,’ zei Lydia. ‘Petietamie, in roze letters. Met op elke “i” een hartje in plaats van een stip. Aan beide kanten richt een cupidootje een pijl naar de letters. Zwierig en erotisch.’

‘Daar komt gedoe van,’ reageerde August. ‘Twee identieke cupido’s? Da’s vragen om miserie. Dubbelgangers worden rivalen. Er is sowieso iemand die als eerste schiet. Iemand die als eerste weer de enige is.’

‘Ze schieten naar de letters, schat, niet naar elkaar.’

‘Het zal lijken alsof ze naar elkaar schieten.’

‘Onze gasten zullen daar niet op letten.’

‘En op de genderneutrale schrijfwijze wel?’

Intussen was het meer dan een jaar geleden dat ze hier waren komen wonen. Al die tijd hadden ze de beslissing over de letters op de gevel uitgesteld. De laatste huurders, de Stoffelsens, hadden hun aarzeling aangegrepen om de verhuizing tot de uiterste datum te rekken. Lydia hoopte dat ze deze week weg zouden zijn. Het werd tijd om

doortastend te handelen, keuzes te maken, geen oeverloze discussies te voeren met haar man, bijvoorbeeld. Alleen schiepen ze er stiekem genoeg in om elkaar de kast op te jagen.

August graaide het ene na het andere zure beertje uit de verpakking. Nu en dan zwaaide hij een vinger door de lucht, alsof hij een moreel dilemma ontrafelde, maar zijn trage ziel en zijn vermoeidheid speelden hem parten. Na verloop van tijd zouden zijn lippen vischtig happen, alsof ze de klanken niet uitstootten, maar opvingen en inslikten.

Soms stakte het geluid in zijn keel, bijvoorbeeld toen hij Jeremy op zijn donder had gegeven omdat hij de staart van de poes tussen het wafelijzer had willen pletten. Hun kleinzoon was zijn leeftijd ver vooruit, maar niet voldoende gewiekst om zijn snode plannetjes tot een goed einde te brengen. Voorlopig althans.

Als August hem wilde toeschreeuwen, moest hij weer aan zijn dochter Judith denken, Jeremy's moeder. Dan bleef zijn berispende hand halfweg in de lucht zweven. De jongen was zijn ouders kwijt. Misschien was opgroeien bij zijn grootouders in het hotel al de straf te veel.

Gisteren had Jeremy met het apparaat van zijn opa een landingsbaan over zijn eigen schedel geschoren. Lydia vond dat hij met dat belachelijke kapsel dan maar naar school moest gaan. Jeremy trok zich er niets van aan. Hij keek juist meer naar de grond, zodat zijn kruin zichtbaarder werd, liet met opzet zijn balpennen vallen, of maakte een prinselijke buiging voor de meisjes in zijn klas, een ridderlijke groet voor de directeur, of besloot om de haverklap te checken of de gulf van zijn broek wel dicht was.

Lydia en August wisten niet hoe ze hem moesten aanpakken. Ze waren het opvoeden verleerd. In tegenstelling tot Jeremy hadden hun eigen kinderen, Judith en Bill, zich altijd rustig gevouwen naar het gezag van ouders en leraren. Pas in haar puberteit had Judith blijk gegeven van een zekere weerspanning, met haar interesse voor de politiek van de jaren dertig. Rond de eettafel had ze hele passages uit de pamfletten van Mussolini geciteerd, of uit *Il Principe* van Machiavelli. Bill hield zich meestal op de vlakte, met zijn neus in boeken over elektromechanica.

Jeremy liet alle opmerkingen van zich afdruipe. Of hij droeg ze keizerlijk, alsof hij voelde dat zijn charisma zijn meerderen toegeeflijker stemde. Wie mooi is, wordt meer vergeven.

August propte gekleurde beertjes in zijn mond. Hij zoog er luidruchtig de suiker af, terwijl de wakke massa tegen zijn verhemelte kleefde.

‘Als je ’t schrijft zoals je ’t hoort,’ vervolgde hij met volle mond, ‘waarom wil je dan een “e” aan amie? Dan kunnen we dat woord toch net zo goed schrijven zonder “e”? Klinkt toch hetzelfde?’

Lydia luisterde naar het gestommel boven hun hoofd. De Stoffelsens. Trage mensen, de Stoffelsens. Vadsige, trage mensen.

‘Gendergelijkheid,’ Lydia dreef haar volume op, ‘daar moeten we rekening mee houden bij de schrijfwijze van de naam. En de cupidootjes zijn ongeslachtelijk. Bovendien past het bij de visie van ons rendez-voushotel. We denken niet in hokjes. Alles kan, zolang het binnenskamers blijft. Trouwens, waar maak jij je druk om? De in-

houdelijke invulling is mijn taak. Jij hebt je bezigheden in de kelder.’

‘Er is misschien een manier om mijn politieke ambities met jouw passie voor fotografie te verbinden,’ had Lydia gezegd. Wat ze voorstelde, was gewaagd, grensoverschrijdend, gruwelijk en esthetisch. Na de aankoop van het hotel had August de kelder onmiddellijk ingericht als atelier. Het plan was geboren. De kelder was klaar. Nu moest alleen de tijd nog rijpen.

August dacht aan het fotoboek over het microscopische dierenrijk dat hij jaren geleden had gepubliceerd als resultaat van nauwgezet onderzoek. Nadat hij een wedstrijd voor wetenschapsfotografie had gewonnen, werd hij benaderd door een kunstboekenuitgeverij. Via het minuscule, bacteriële leven wilde August een boodschap meegeven over het onbevattelijke dat de mens overspant en soms opslokt.

Hij kon niet wachten tot hij samen met Jeremy het boek zou doornemen. ‘Dit is de tongspier van een zoetwaterslak. Hier een dwarsdoorsnede van een muizendarm. Dit zijn de zenuwcellen van een embryonale rat. Kijk, de voorpoot van een mannelijke watertor. De staartkieuw van een libellenlarve. Hier zien we de microscopische golven die worden veroorzaakt door een acht weken oude zeester die zwemmende algen probeert te vangen. De teelbal van een fruitvlieg, met de stadia van de spermaontwikkeling weergegeven in kleur. De ontlasting van een jonge melkkoe.’

Jammer genoeg toonde hun kleinzoon geen enkele interesse voor boeken. Hij hield zich op in zijn kamer en tekende onrustwekkende taferelen op de muren.

Het hoofd van de pr-dienst van de uitgeverij eiste dat de lezer meer informatie zou krijgen over de oorsprong van de beelden en de werkwijze. August stond erop dat die geheim zouden blijven. Volgens hem was kunst zonder mysterie een flauwe kopie van de werkelijkheid. Hij wilde geen verslag schrijven van microbiologische fotografie, maar indrukken meegeven die het lichaam in een staat van betovering zouden brengen.

De uitgeverij gaf hem gelijk en zijn werk werd in alle kranten bejubeld. Het succes moedigde hem aan om een tweede publicatie samen te stellen. Daar kon hij nu aan werken, in de kelder van het gebouw dat binnenkort een rendez-voushotel zou worden. Aan het idee morrelde hij niet. Alleen de werkwijze was veranderd. Deze keer zou het boek niet over dieren gaan.

Lydia wreef zich over de dijen, kneedde zachtjes haar knieën. De ene reuma zonk in de andere. Haar lichaam hield zich overeind met roestige haken.

‘In elk geval,’ vervolgde August uiteindelijk, ‘is de genderkwestie volgens mij duidelijker als er géén “e” staat. Dan ziet het woord er mannelijk uit, maar klinkt het vrouwelijk: *petitami*. Als de “e” ook geschreven staat, is het alleen maar vrouwelijk. Terwijl je net dat niet wilt, toch?’

Zijn stem klonk dof door de wandtapijten die langs de muren naar beneden hingen, als enorme lappen drogend vlees. Jeremy hield ervan om in het weekend, wanneer zijn grootouders wat langer uitsliepen, als een vrolijke dekstier door de woonkamer te buitelen, botsend tegen de tapijten, tot er een ondoordringbaar gordijn van stof hing waarachter hij zich verstopte. In zijn pretogen flik-

kerde dan geen wit licht van plezier, maar een glimmend bakeliet van een diep, onkenbaar kwaad.

Lydia voorspelde dat er ongelukken van zouden komen. En inderdaad: een van de wandtapijten bleek niet tegen zijn grollen opgewassen en donderde met het geluid van een wegwaaiende golfplaat op Jeremy's onderlijf. Het was een wonder dat er geen vitale organen werden geraakt. Vanaf die dag mankte hij alleen een beetje.

Het moest voor Jeremy gek zijn, bedacht Lydia, om zich dagelijks in het gezelschap te bevinden van mensen die begonnen te mummificeren, beginnend bij de tenen, en zo centimeter per centimeter omhoog, tot de wikkels zouden uitdrogen in hun keel.

Maar dat gebeurde niet voordat ze van hun vastgoed-investering een winstgevende zaak zouden hebben gemaakt, een zaak die hen ook jong moest houden. Een rendez-voushotel, waar de gasten, anoniem en maximum zes aansluitende uren, gebruik konden maken van een spannend aanbod aan spiegelkamers, tantrakamers, sm-kamers, spionagekamers en wellnesskamers. Een discrete sekstempel, voor al wie zijn amoureuze uitje van een pikant sausje wilde voorzien. Het binnenplein was een aparte parkeerplaats, onttrokken aan de blik van buurtbewoners, passanten en pendelaars.

Boven klonken doffe klappen. Het leek alsof de Stoffel-sens hun tapijten uitklopten. August greep het snoepzakje, zag dat het leeg was en zakte achterover.

‘De zure beertjes zijn op, schat. Ik koop er geen meer. Je moet denken aan je gewicht en je bloedwaarden.’

Plotseling stond Jeremy in de kamer. Zonder kleren.

Zijn piemeltje leek op een slappe bokkenpoot. Lydia sloeg een hand voor haar mond. August sprong geschrokken overeind. De poes sprintte weg.

De staande klok in de hal sloeg negen uur. Op het ritme van de loden slinger klonk de scheldpartij van de Stoffelsens steeds harder. De omgeving hield de adem in. Zelfs de struiken in het voortuintje ritselden niet meer. De mensen op straat vertraagden en draaiden hun hoofd naar het hotel toe. Verderop verstomden de treinen.

Jeremy had de wereld in de tang. De jongen was in de kelder geweest. Hij was in het atelier geweest.

Lydia en August verkeerden in een staat van verwarring. In de hal klonk een gedonder, alsof iemand bowlingballen van de trap gooide.

Geërgerd pakte Lydia haar kleinzoon bij zijn bovenarmen vast alsof ze hem wilde dubbelvouwen, verkocht hem vervolgens een klap tegen zijn rechterwang, daarna zijn linker. De kelder was verboden terrein.

‘Wat hebben we gezegd over de kelder? Wat hebben we gezegd over de kelder, Jeremy?’

Dan streng tot August: ‘Ik heb nog zo gezegd dat er een slot op die deur moest. Waarom doe je die deur niet op slot?’

‘Je weet waarom ik de deur niet op slot doe! Het joch moet dat leren.’

‘Het joch,’ echode Jeremy, ‘het joch, het joch!’ Daarop sprintte hij naar de hal.

‘Moeten we...’ probeerde August.

‘Laat hem,’ zei Lydia.

Uit de hal klonk Jeremy’s stem: ‘Mama! Mama!’

Meneer en mevrouw Stoffelsen lagen in een verwron-

gen positie beneden aan de trap. Meneer lag met zijn gezicht naar boven en zijn ogen wijd open, zijn vrouw op haar buik, met haar armen in een vreemde hoek boven haar hoofd, half over haar man. Het leek alsof ze één lichaam waren met twee hoofden. Een mythologisch wezen met vier poten en twee koppen, dat zich vanop grote hoogte in een kloof had gestort. De Stoffelsens bloedden. Ze hadden elkaar steekwonden toegebracht.

Jeremy hurkte naast hun lichamen en herhaalde, fluis-terend nu: ‘Mama, mama.’

Lydia realiseerde zich dat hij haar voor het eerst ‘mama’ noemde. Ze voelde de drang om hem als een kuiken in een nest te duwen, onder haar vleugels te beschermen tot hij, plotseling man geworden, met zijn bekje bronstig in het verendek van andere dames zou gaan prikken.

Neuriënd maakte Jeremy tekeningen in het bloed. ‘Zee-vaardje,’ zei hij toen Lydia dichterbij kwam. Ze vond het boeiend om te zien hoe snel zijn paniek verdwenen was.

‘Trek eens wat kleren aan,’ zei ze. Ze gaf hem een tik tegen zijn onderrug, waarna de jongen over de Stoffelsens klauterde en zonder om te kijken de trap op klom.

Lydia zette haar handen in haar zij, boog voorover, schudde haar hoofd. Meer dan over de lijken van de Stoffelsens, wond ze zich op over het poetswerk, dat eeuwige poetswerk dat een mens bleef achtervolgen. De dood van hun bovenburen had de uitvoering van het plan sneller in gang gezet dan gedacht. August moest in actie komen.

‘Schat, breng ze naar de kelder. Laat ze wassen en brandmerken.’

Lydia en August woonden nog in hun rijhuisje in de binnenstad toen twee agenten de verdwijning van Jeremy's ouders waren komen optekenen. 'Koffie?' had Lydia gevraagd, op een zo luchtig mogelijke toon.

Toen de agenten hen op de hoogte kwamen brengen van de onwaarschijnlijkheid dat Janus en Judith nog zouden worden teruggevonden, had ze het nogmaals gevraagd: 'Koffie?' En een paar dagen later alweer, toen ze haar verklaring kwamen afnemen en ze het nare gevoel kreeg dat ze ondervraagd werd. Ze zouden Jeremy's nieuwe voogden worden. Blijkbaar mocht er geen enkele twijfel bestaan over hun pedagogische kwaliteiten.

Speciaal voor dat gesprek had ze haar mooiste jurk aantrokken. De koekjes stonden klaar en August had hem dan wel averechts geknoopt, maar hij droeg een das. Het viel Lydia op dat zij, in tegenstelling tot haar man, op een passief-agressieve manier werd aangesproken. Daar was ze niet mee opgezet. Ze reageerde bot op hun insinuaties over haar moeizame relatie met Judith.

'We laten ons bij het onderzoek niet leiden door veronderstellingen en ongefundeerde verhalen,' hadden ze gezegd, 'maar we stellen vast dat u in de ogen van de buurt niet geheel onschuldig overkomt.'

'Niet geheel onschuldig aan wat?'

De agenten namen het woord 'zelfdoding' niet in de mond. Ze informeerden naar ene Cassius – 'over wie ze ook geruchten hadden opgevangen'.

Ze suggereerden dat het merkwaardig en zelfs ongehoorzaam was dat Lydia en August geen contact meer hadden met Bill. Hun zoon woonde dan wel op een schiereiland in Duitsland, maar waarom had hij niets

laten weten na de verdwijning van zijn zus? Of was hij niet op de hoogte? Hij was toch de peetoom van Jeremy? En wat kon Lydia vertellen over de affaires van Janus en Judith? Was er sprake van partnerruil? Swingen? Weer lieten ze de naam Cassius vallen.

Janus en Judith waren het laatst gezien in een attractiepark. Volgens het getuigenrapport liepen ze eerst hand in hand. Vervolgens waren ze los van elkaar van attractie naar attractie gestapt. Judith sleepte zich voort over de grindpaadjes en Janus liep gedecideerd, met opgeheven hoofd. Volgens een oudere man, die de hele dag bij de pinguïns had doorgebracht, hadden ze hun kind, 'dat eruitzag als een pasgeborene die al kon stappen, hoogstens een jaar oud', op een bepaald moment op de schommel achtergelaten. 'We hebben samen naar de pinguïns gekeken en zijn ouders kwamen niet meer terug.'

Het park werd na afloop twee keer uitgekamd. Verdere zoekacties werden gestaakt. Pas toen men op zoek ging naar enkele ontsnapte pinguïns, werd het gat in de omheining ontdekt.

August zei tegen de agenten: 'Janus en Judith hadden een panische angst voor het einde van de wereld. Hun verdwijning komt misschien voort uit een ondraaglijke vrees voor een groot onheil, of uit het onvermogen om Jeremy te behoeden voor een ramp, of uit een ultieme daad van verzet. Misschien zagen ze geen uitweg meer?'

'We onderzoeken elk scenario,' zei een van de agenten zonder veel overtuiging. 'Voorlopig gaan we er niet van uit dat ze overleden zijn.'

'Maar de zoektocht wordt stopgezet?'

'Inderdaad.'

‘Gaan jullie ons arresteren?’

‘Vooralsnog is daar geen reden voor.’

Lydia wierp een scheve blik op August, die op het punt stond om aan de politiebeambte te vragen waar ze in godsnaam het lef vandaan haalde om te insinueren dat hij, trotse vader en grootvader, die altijd flink zijn belastingen betaalde, duurzaam belegde – ook op zijn brood! – bijna nooit met de auto reed, nooit met het vliegtuig reisde, het in zich zou kunnen hebben om zijn eigen vlees en bloed de wereld uit te helpen. Zijn mond maakte zich klaar om de woorden van de agente te imiteren, *vooralsnog is daar geen reden voor*.

Lydia kuchte, dus slikte August zijn repliek in. Van in het begin van hun relatie, meer dan veertig jaar geleden, had hij haar signalen begrepen en wist hij zijn impulsiviteit te temperen. Hij was de enige man geweest die ze expliciet had verzocht haar lichaam aan te raken, terwijl de rest van de mannen nooit op haar toestemming had gewacht.

‘Hoe kunnen we dan ooit weten of ze gestorven zijn of niet?’

‘Als er geen teken van leven komt, worden ze over vijf jaar doodverklaard.’

Op dat moment stond Jeremy in de kamer, alsof de toneelmeesters hem langs een luikje uit de vloer naar boven hadden geduwd. Hij had nog het hoofd van een baby, maar was op verrassend jonge leeftijd beginnen stappen. Zijn buikje piepte tussen de zoom van zijn krappe T-shirt en de rand van zijn short. Hij was uit de politiewagen geklommen, ook al waren de agenten er zeker van dat ze de auto op slot hadden gedaan.

Moeizaam sleepte August de Stoffelsens bij hun enkels naar het keldergat. Jeremy hield zijn vingers in een vierkant voor zijn ogen en drukte op een denkbeeldige knop. 'Flits!' riep hij.